

Gimnazijci gradimo most do Romov

V okviru PASCH (Šolskega partnerstva) je gimnazija iz Eppingena iz Nemčije navezala stike z novomeško gimnazijo. Za projektno temo sodelovanja smo izbrali »Drugačnost in tujost v Evropi – most do Romov«, ki jo izvajamo kot Comeniusov projekt (2010-2012). S tem projektom želimo opozoriti na čedalje večji problem izločenosti družbenih skupin tudi v Evropi. Dijaki obeh gimnazij si bomo v dveh letih izmenjali po dva 10-dnevna obiska. V Novem mestu smo spoznavali položaj Romov v Sloveniji in v naši občini. Z Romi smo se srečali na raznih delavnicah in sicer v sodelovanju z Društvom za razvijanje prostovoljnega dela, vrtcem Pikapolonica, OŠ Bršljin in RIC-em. Te institucije se na različne načine trudijo z delavnicami in izobraževalnimi programi preseči socialno izolacijo in nizko izobrazbeno raven Romov. Delavnice v Eppingenu bodo namenjene delu v Dokumentacijskem centru, kjer se bomo dijaki soočili z zgodovinskim in političnim ozadjem diskriminacije Romov. Spoznali bomo tudi različne oblike ohranjanja romske kulture (gledališče, glasba). Izmenjavo vodita profesorici Nuša Rustja in Monika Gehrke z novomeške ter Susanne Daubmann in Wolfgang Burth z nemške gimnazije.

V času od 25. 9. do 4. 10. 2010 smo v Novem mestu gostili 19 dijakov Hartmanni-Gymnasium iz Eppingena. Teh deset dni skupnega bivanja je bila zelo dobra izkušnja za vzgojo v medkulturnem sožitju, strpnosti in razumevanju drugačnosti. Naši dnevi so bili napolnjeni od jutranjih pa do pozno popoldanskih ur. Dva dni smo imeli dopoldan delavnice na ustanovah, s katerimi smo sodelovali, potem pa smo se dobili v šoli, kjer smo zbrali naše vtise, pokomentirali doživetje in se pripravili na naslednji dan. Sproti smo izpolnjevali tudi dnevnik, ki je ob koncu izmenjave postal "bomba" naših doživetij, vtisov in spoznanj. Čez nekaj let nam bo osvežil spomine na naše dogodivščine z romskimi in nemškimi prijatelji. Delavnice smo zaključili na RIC-u s kulturnim programom, kjer smo poslušali romske pesmi in plesali romske plesne. Vse udeležence je na Rotovžu sprejel tudi župan in pohvalil naš projekt. Seveda pa Nemcev nismo mogli pospremiti iz Novega mesta, ne da bi jim pokazali naše mesto in nekaj biserov Slovenije. Organizirali smo jim dva celodnevna izleta. Enkrat smo se odpeljali v Škocjanske jame in kasneje v Izolo ter Piran, drugič pa smo jim predstavili našo prestolnico. Tudi v dneh, ki niso bili v celoti prepuščeni rokam naših profesorjev, smo se v popoldanskem času veliko družili. Šli smo v kino, se dobivali pri komu doma, pohajkovali po mestu ... V nedeljo pa smo imeli skupni piknik, kjer smo staršem predstavili, kaj smo v teh desetih dneh počeli. Res so si zaslužili izčrpno poročilo, saj so naše goste vse dni lepo gostili.

Ker bo med prvim in drugim delom izmenjave preteklo skoraj celo šolsko leto, se z našim projektom ukvarjamo tudi odkar Nemcev ni več pri nas. Izvedli smo mnogo dejavnosti, ki dopolnjujejo in nadgrajujejo naš projekt. Že v novembru smo imeli v KCJT okroglo mizo, na katero smo povabili udeležence projekta, predstavnike sodelujočih ustanov in občine ter tudi številne novinarje. Predstavili smo rezultate projekta, razstavili fotografije, ki so nastale v foto delavnici na RIC-u, razpravljali o romski problematiki v naši občini in zastavili sodelovanje vnaprej. Iz risbic romskih otrok, ki so nastale pri delavnici na OŠ Bršljin, smo izdelali in natisnili 3000 voščilnic, polovico smo podarili sodelujočim ustanovam in nemškemu partnerjem, da bi s prodajo podprli dejavnosti za Rome, vrtcu pa podarili še sintesajzer.

Decembra smo razstavo preselili na šolo, prodajali voščilnice in zbirali potrebščine za Dnevni center v Šmihelu. Januarja smo te fotografije, ki so nastale v Brezju in Žabjaku, razstavili v Klubu LokalPatriot, februarja pa je razstava zaključila svojo pot na RIC-u. Marca smo tam izpeljali že drugo foto delavnico in v teleobjektiv poskušali ujeti utrip šmihelskega romskega naselja.

Že med samo izmenjavo sta dve skupini sodelovali z vrtcem in Dnevnim centrom v Brezju. Ponosni smo bili, da smo lahko otrokom pomagali ali pa vsaj polepšali dan, saj so bili naših dveh obiskov zelo veseli. To se je dotaknilo tudi naše profesorice, ki se je takoj odločila, da bo svojo pomoč nudila tudi vnaprej. K svoji dobrodelnosti je povabila tudi dijake, ki smo sodelovali v projektu. Na gimnaziji imamo že dolgo in dobro razvito prostovoljno delo, v katero je vključena tudi učna pomoč. Za prostovoljstvo v Brezju smo se odločile štiri dijakinje. Sedaj hodimo s profesorico v Dnevni center Brezje vsak ponedeljek po pouku za eno uro. Delo z otroki je zelo zanimivo in tudi me se učimo novih stvari. Otroci se zelo radi pošalijo, kar popestri zahtevno poštrevanko, ki otrokom dela toliko težav. Malčki so ravno taki kot vsi ostali. Zaznavamo, da je težava v tem, da s šolo ne začnejo dovolj zgodaj ali k pouku ne hodijo redno, zato se znanje utrdi težje in pa predvsem kasneje. Nekaj težav jim dela tudi branje, pisanje in slovenski jezik nasploh. So pa delovni listi iz slovenščine dosti bolj priljubljeni kot tisti, na katerih strašijo številke. Včasih je za motivacijo potrebna le lepa beseda, drugič pa potrebujejo oster pogled katere od »učiteljic«. Ob ponedeljkih, ko jim pomagamo tudi me, je delo lažje, saj nas je več in lahko skoraj vsak otrok dobi individualno pomoč. Na koncu vsake ure ostane nekaj časa za risanje. Risbico navadno v dar dobimo me. Mislim, da bomo iz njih kmalu lahko naredile pravo razstavo.

Trudimo se, da bi jim z vzgledom in pogovori spodbudile željo po izobraževanju. Povemo jim, da je šola zabavna, da je super, ker se bomo po končani šoli izučile za določen poklic in bomo tako bolj neodvisne. Poslušajo nas z zanimanjem in iz njihovih očk razberemo, da si to nekoč želijo. Imeti svoj denar, svojo zemljo in urejeno življenje. Močno upamo, da jim bomo vsaj malo lahko pomagale pri uresničitvi teh sanj.

Projekt pa se bo nadaljeval tudi v Nemčiji, in sicer v Eppingenu, ki se nahaja na severozahodu Baden-Württemberga. Med 12. in 21. majem se bomo seznanili s tamkaj živečimi Sinty, ki se nekoliko razlikujejo od slovenskih Romov. Spoznali bomo tudi življenje v Nemčiji, kjer bomo lahko preizkusili svoje znanje nemščine, obnovili ali okrepili bomo stike z našimi partnerji in si ogledali znamenitosti. Manjša razlika bo v tem, da bomo tam mi prisostvovali pouku in se поблиže seznanili z romsko glasbo, gledališčem in preteklostjo.

Naš projekt pa s tem ne bo zaključen, saj ga bodo za nami nadaljevali naši vrstniki skupaj z mlajšo generacijo. Mnogim je bila ta izmenjava zelo všeč in nekateri so se odločili, da v projektu sodelujejo tudi naslednje leto. Eden od naših sošolcev je v svoj dnevnik zapisal, da je bila to ena najboljših izkušenj v njegovem življenju in da sedaj gleda na vse drugače, saj se mu zdi, da ga je ta izmenjava spremenila.

Iva Starc, Ana Vovko, Katarina Juršič in Nuša Kastelic
Gimnazija Novo mesto